

DEEL I

17-09-2024

HOEVE ‘VLIETERMOLEN’

Neoclassicistisch landhuis in pastorstijl

LANDSCHAPPELIJK SITUERING

Het perceel¹ van 3/4de bunder² situeert zich aan de linkeroever van de Mark op een zacht stijgende helling. Het landhuis, waarvan de voorgevel oostwaarts is georiënteerd, bevindt zich 48 meter boven de zeespiegel. Wanneer men zich denkbeeldig naar het jaar 1861 verplaatst en vanuit het perceel in de ‘Sinningestraat’, waarop de familie Van Gijte hun molenaarshuis hadden gebouwd, een wandeling zou maken naar het riviertje dat Tollembeek doorkruist, dan passeerde men enkele middelgrote 18de en vroeg 19de eeuwse boerderijen³. Deze zien we reeds opgetekend in de Christian Popp-atlas⁴. De straat zal in 1861 nog niet verhard zijn geweest, tenzij met grind. Links van de weg zag men de Vliettermolen uit 1788 omgeven door weilanden⁵ met daarachter, in oostelijke richting, de dorpskern⁶ en zijn oud Romaans kerkje vlakbij de oever van de Mark. Vanuit de dorpskern, waarin zich een prachtige pastorie bevindt uit 1664⁷, kon men het riviertje via een bruggetje oversteken om aan de dunner bewoonde rechteroever te komen. Verder in oostelijke richting keek men tegen gestaag oplopende weilanden aan en een weggeltje dat slingerend naar het dorp Vollezele leidde. Uiteindelijk bereikte men langheen Vollezele de *Congoberg*, een getuigeheuvel van ruim 100 meter hoogte.

Aan de achterzijde van het huis keek men westwaarts uit op een breed aflopende Markevallei en enkele riante vierkantshoeven.

Zo’n 2,5 km verderop ligt het dorp van Galmaarden met de spitse kerktoren en het oude bajuwhuis met getrapte zijgevels. De horizon in westelijke richting werd echter afgelijnd door de 100 meter hoge heuvels van de Bosberg en de Oudenberg in Geraardsbergen. Aan deze horizon zag men vanuit Van Gijte hun achtertuin de zon onder gaan, hetgeen nu grotendeels

¹ Kadastrale gegevens: Galmaarden 3° afdeling Tollembeek, Sectie C, deelnummer 688Y

² Maateenheden (bron ‘Ons Meetjesland’, 1978 jg. 11 n^o3:

1 voet = 277mm (Nijvel) (Aalst 272mm, Oudenaarde 285mm)

1 roede = 20 voet = 5,54m

1 dagwand = 100 roeden

1 bunder = 4 dagwanden

1 ha. = ca. 325,82 roeden

³ Grenzend aan het perceel in noordoostelijke richting een kleinere boerderijwoning gebouwd op de as van het Van Gijte-woonhuis. Was dit het knechtenhuisje dat bij de molen behoorde?

⁴ 1842-1879 Ph. Christian Popp, Kadastrale Atlas, Tollembeek, vermelding van namen

“Vliettermolen en Sinningestraat” ipv. Fliettermolen en Zeuningestraat. O.a. ook Heetvelde kasteel en oude kerk aangeduid.

⁵ De Vliettermolen was een stenen korenwindmolen. Franciscus van Nuvel kreeg in 1786 opdracht van de hertog van Arenberg om de molen te bouwen. De bouw gebeurde door Jan de Walkiers (heer van Galmaarden).

⁶ Tussen de Vliettermolen en de dorpskern stond de Carlier-hoeve die op het einde van de 20ste eeuw werd afgebroken.

⁷ De pastorie van Tollembeek werd zwaar gehavend tijdens de Franse invasie in 1693 en nadien gerestaureerd.

onttrokken is aan het oog door de recent gebouwde huizen op het verkavelde perceel van Van Gijte.

De 'Vliettermolen' in Tollembeek, foto ca. 1934

Misschien was vanuit de achtertuin in noordelijke richting ook nog het kasteel van Heetvelde uit 1472⁸ te zien dat zich situeerde aan de linkeroever van de Mark tussen Galmaarden en Tollembeek.

Vòòr de verkaveling in 1966 lag achter het woonhuis nog een boomgaard die omzoomd was door een meidoornhaag⁹, zo getuigen nog enkele restanten van deze haag. Het licht van de ondergaande zon moet doorheen de boomgaard ruim een uur langer op de achtergevel van het woonhuis hebben geschenen en de kamers aan de westkant met binnenvallend avondlicht hebben verlicht.

Aan de zuidkant zag men meerdere kleine boerderijen en hogerop de grote vierkantshoeve in de Kamerrijkstraat.

⁸ Kasteel Heetvelde tot 1854, wapenschild (Peremans p.76). Paul Nechelpot was de laatste bezitter van het kasteel, hij was burgemeester van 1866-1870. In 1865 kocht B. Dero het kasteel en moderniseerde het. (Peremans p.78)

⁹ Meidoornhaag althans vanaf ca. 1950 tot 2020, zie foto Germaine.

Meidoornhaag liep rondom het volledige terrein en omzoomde de boomgaard. Foto ca. 1950 met buurvrouw Germaine op de voorgrond bij hun nieuwe auto.

SOCIALE SITUATIE

Omstreeks het midden van de 19de eeuw bestond de economische activiteit in deze regio hoofdzakelijk uit landbouw, kant- en vlasnijverheid. De bevolkingsgraad voor Tollembeek bedroeg circa 2.500 mensen voor de periode 1835 tot 1880. Er waren kennelijk een 400-tal weefgetouwen geïnstalleerd in het dorp die vaak door kinderen en vrouwen werden bediend. Tot het midden van de 19de eeuw waren de meeste huizen nog gemaakt van leem, voorzien van strooien daken¹⁰ en vloeren van aangestampte klei. Ten gevolge van mislukte oogsten¹¹ in de jaren 1840 werd de streek geteisterd door grote armoede maar vanaf 1850 blijkt er een economische opleving te zijn. In Tollembeek en Galmaarden worden enkele grote herenhuizen gebouwd die architectonisch aansluiten op de klassieke symmetrische bouwstijl van de 18de eeuwse landhuizen en pastorijswoningen. Tussen 1850 en 1859 werden belangrijke infrastructuurwerken uitgevoerd zoals de verharding van de verbindingsweg tussen Herne en Galmaarden met kasseistenen¹² die langsheen het oude kerkje van Tollembeek liep. Secundaire wegen werden voorzien van grind. In 1866 werd het gemeente- en schoolhuis van Tollembeek gebouwd¹³ in traditionele stijl met trapgevels aan de linker- en rechterzijde¹⁴. Een jaar later werd de spoorlijn Geraardsbergen – 's Gravenbrakel (Braine-Le-Compte) geopend, een traject dat langs Tollembeek liep. In de winterperiode bracht deze verbinding de vele loonwerkers uit het Pajottenland naar koolmijnen in Wallonië.

In 1895 werd een fraaie station gebouwd dat helaas 100 jaar later (1996) onder de sloophamer kwam tijdens het burgemeesterschap van George Cardoen.

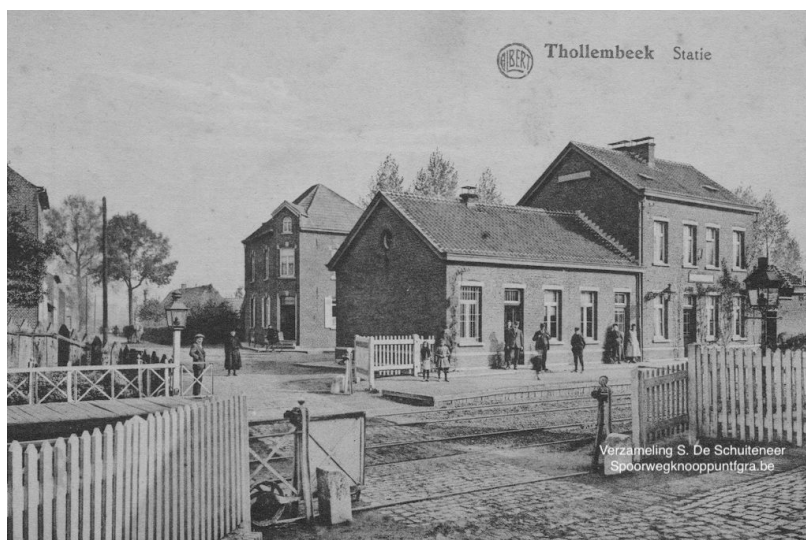
¹⁰ 1823: het gemeentebestuur liet 4 ijzeren haken maken voor geval van brand.

¹¹ Van 1845 tot 1848, zie Peremans, p.100 en p.128-129

¹² Peremans p.41

¹³ Peremans vermeldt 1865, p.123

¹⁴ Vanaf 1842 kwam ook de eerste wet op lagere onderwijs in voege, die bepaalde dat de lessen kosteloos waren.

Station van Tollembeek gebouwd in 1895. Foto omstreeks 1910 uit de verzameling van De Schuiteneer.

De groeiende welvaart in de steden tijdens de Belle Epoque-periode (1871-1914) leek zich ook af te tekenen in kleinere plattelandsdorpen. Verbeterde infrastructuur met verharde wegen, de bouw van een gemeentehuis, een station, en opkomst van bakstenen huizen met meerdere bouwlagen veranderden het Tollembeekse dorpsgezicht. Precies in die periode werd ook het statige huis van molenaar Nicolas Van Gijte gebouwd (anno 1861). Het molenaarshuis werd opgetrokken uit twee bouwlagen met telkens vijf traveeën en voorzien van een huisbrede kelder aan de achterzijde. Aan de zijkanten wordt het hoofdgebouw geflankeerd door bijgebouwen met aflopend dak. Het bewijs van een voortreffelijke bouwkwaliteit mag blijken uit de huidige conditie van het huis. De sobere maar degelijke bouwstijl moet uitstraling gegeven hebben aan deze welstellende herenboer en molenaar uit Tollembeek.

ARCHITECTUUR & BOUWSTIJL VAN HET HUIS

Beschrijving oorspronkelijk ontwerp anno 1861

1. HOOFDGEBOUW met ANNEXEN:

Het woonhuis van 12,8 x 9,2 m in baksteen¹⁵ heeft twee bouwlagen onder een klassiek licht geknikt zadeldak. De muren van de voor- en achtergevel hebben een dikte van anderhalve steen¹⁶. De linker en rechterzijde van het gebouw zijn twee stenen dik (ca. 46cm) wellicht omwille van de schouwschachten en muurkasten. Op de bovenverdieping loopt de muurdikte van de zijgevels terug naar anderhalve steen.

De neoclassicistische geïnspireerde voorgevel met 5 traveeën wordt geritmeerd door grote, rechthoekige vensters met hardstenen onder- en bovendorpels. Op het gelijkvloers beluikte eikenhouten zesruiters met vast tweedelig bovenlicht en een centrale inkomdeur omlijst met vlakke hardstenen en een bredere kroonlijst waarin het bouwjaar 1861 gebeiteld staat. De inkomdeur uit eikenhout met stijl- en regelwerk werd aan de buitenzijde met vertikaal

¹⁵ Type baksteen: 'Waalvorm' 21x10x 6cm (lxbxh)

¹⁶ baksteen: 'waal'-type 210 x 10 x 6 mm

geplaatste planken afgewerkt. De deur afgewerkt met een bovenlicht bestaande uit vier rechthoekige ruitjes.

De achtergevel bestaat uit 3 traveeën met grote, rechthoekige vensters voorzien van hardstenen onder- en bovendorpels en smeedijzeren traliwerk op de benedenverdieping. Vermoedelijk waren de vensterbanken in origine van eikenhout zoals er nog één is bewaard in het voormalig chauffagekot (annex rechts), de ramen hadden waarschijnlijk geen kozijnen.

Het vijf traveeën brede gevel vertaalt zich binnen in een 4-delige draagstructuur waarvan twee binnenmuren in baksteen (de entree) en twee houten moerbalken van ca. 9 meter lengte die voor- en achtergevel verbinden d.m.v. smeedijzeren muurankers. Op de eerste en tweede (zolder) verdieping zijn er tekens vier moerbalken die voor- en achtergevel verbinden en het huis constructief consolideren. Op elk niveau is een roostering van moer- en kinderbalken. Het algemeen opzet herinnert aan de traditonele 18de en 19de eeuwse pastorijswoningen. De constructieve kwaliteit van dit beproefde bouwpatroon mag blijken uit de voortreffelijke stabiliteit.

De vloeren van de inkom, de linkse en rechtse voorkamer waren vermoedelijk betegeld met rode terracotta boerenplavuizen¹⁷ (15 x 15cm, te controleren). Daarvan getuigen de rode terracotta plavuizen die na 1991 in de tuin achter het huis werden aangetroffen, mogelijks als verharding van een tuinpad naar een groetentuin met gerecupereerde tegels uit het woonhuis. De achterplaatsen waren mogelijks met zwarte terracotta tegels betegels zoals nog steeds terug te vinden is in de centrale achterkamer.

De kamer op gelijkvloer links heeft twee ingemaakte kasten met fraaie deuren van olmen- of kastanjehout. Wellicht was deze kamer de ‘chique’ ontvangstruimte die in 1929 zou omgebouwd worden in Art Deco stijl. De schouwmantels in de voorplaatsen werden opgetrokken uit kleine grijze handklompjes en aan de buitenzijde slechts met plaaster afgewerkt. De opkanten van de schouw waren slank, de breedte van één handklompje. De muren waren wellicht met kalkverf beschilderd en de ramen hadden hoogstwaarschijnlijk geen kozijnen waardoor de ruimte veel aan invallend licht won. Er waren geen radiatoren waardoor de kamers veel ‘kaler’ en ruimer zullen hebben aangevoeld. Bovendien waren de mensen ca. 15% kleiner van gestalte.

Op de gelijkvloerse verdieping links achteraan was een kamertje van ca. 3,5 x 3,5 meter. Dit was vermoedelijk de keuken aangezien er keukentegels met motief tegen de muur waren aangewerkt (tegels zijn bewaard). Wellicht bevond zich hier ook de grote arduinen gootsteen (115 x 75 x 12,5cm) met zijn nog bewaarde arduinen afvoergoot door muur in de achtergevel. Deze mondde uit in een bakstenen verzinkbakje (bestaat nog gedeeltelijk) met een overloop in een bakstenen gootje dat gevormd werd door vanuit de gevel aflopende dwarse balkstenen met een lager gelegen bakstenen lijn dat het gootje vormde met een hogere afwerkingsrij.

Aan de achterzijde is een kelderverdieping uitgewerkt over de volledige breedte van het huis en bestaat uit 3 comparimenten. Op grondniveau bevinden zich 3 rechthoekige arduinen verluchtingsgaten. De keldervloer is uitgewerkt met bakstenen in visgraadmotief en heeft aan de muurzijden rondom een verlaagd gootje dat leidt naar een verzinkput in het rechter annex. Het kelderplafond is een bakstenen tongewelf met een maximale hoogte van ...¹⁸. Vanuit de centrale inkom aan de voorzijde bereikt men de hardstenen keldertrap die met een deur

¹⁷ zogenaamde ‘estrikken’

¹⁸ De deuropeningen in de keldermuren hebben een hoogte ca. 165cm en is mogelijks een indicatie voor de lichaamslengte van de eerste bewoners.

afgesloten wordt. In de zijmuren van de kelder zijn verluchtungskokers voorzien die verbonden zijn de schouw-schachten. Ook zijn er twee kleine verluchtingsgaten naar de voorgevel waar nog een zinken buiseinden te zien zijn.

Zadeldek met een gebinte van olm of kastanje. Spanten en gordingsbalken met klassieke houverbindingstechnieken (pen- en gatverbindingen). Dakbedekking met rode 'Boomse pannen' in handvorm.

Links en rechts van het woonhuis zijn annexen gebouwd van 4 x 9,2 m (b x d) met lessenaarsdak. Door de gelijkenis in de uitvoering van het traliewerk, het raamwerk en het type beslag (hendels in messing) mag er worden van uitgegaan dat deze annexen uit dezelfde periode dateren als het hoofdgebouw.

2. SCHUUR en BAKOVENHUIS:

De schuur van 16,1 x 9,2 m en bakovenhuis van 3,6 x 9,2 m bevinden zich links van het woonhuis. Uitgaande van het baksteentype en de houtstructuur van het dakgebinte kan men ervanuitgaan dat deze gebouwen uit dezelfde bouwperiode dateren als het woonhuis. Onder de (koeien-)stal bevindt zich een grote aalput.

Tegen de schuur werd een bakhuis gebouwd voorzien van een lessenaarsdak. Hierin bevond zich ook een kleine smidse. De vloer bestond uit bakstenen. (verkoop brood, nevenactiviteit smederij)

3. BIJGEBOUW:

In de voortuin was er een bijgebouw rechts vooraan aan de straatkant dat mogelijks uit de eerste bouwperiode dateerde. Het werd afgebroken in... (afmetingen: ca. 10m75 x 6m25). De fundering is gedeeltelijk nog terug te vinden.

4. VOORTUIN:

Er loopt een gekasseid pad van de straatkant tot aan de voordeur, wellicht dateren van 1861. Tegen de voorgevel lag een kasseipad over de gehele breedte. Ter hoogte van de voordeur waren de kasseien in halve cirkelvormig gelegd rondom twee dorpels. Onderaan de gevelmuur was een bakstenen greppeltje bestaande uit een dwars liggende aflopend baksteen dat naar een lager in de lengte gelegen bakstenenrij afdroeg dat een gootje vormde door een opnieuw hoger gelegen bakstenenrij.

Aan de rechter zijde van de voorgevel is een waterput gesitueerd met een diepte van 6m80. Rechts tegen de muur van de schuur een handbediende waterpomp n°...

De voortuin was aan de straatkant afgesloten door een hekwerk. De twee bakstenen pilasters waaraan het hekwerk was opgehangen hebben een arduinen afdeksteen.

FAMILIE VAN GIJTE: 1ste generatie

Nicolas Joseph VAN GIJTE werd in 1818 geboren te Tollembeek en overleed in 1898 op 80-jarige leeftijd. Hij was landbouwer en huwde met Eulalia CLEREBOUT (1826-1890).

Eulalia was (waarschijnlijk) de dochter van molenaar Judocus Clerebout die sinds 1843 eigenaar was van de molen in Tollembeek. Deze windmolen met bakstenen romp en houten halfronde kap werd in 1788 gebouwd, nog net tijdens het Ancien Régime, door de toenmalige heer van Galmaarden Jan Walkiers¹⁹. In de Kadastrale Atlas van Christian Popp, midden van de 19de eeuw, wordt de molen opgetekend onder de naam ‘Vliettermolen’.

De 29-jarige molenaarsdochter Eulalia Clerebout huwde in 1855 met de 8 jaar oudere landbouwer Nicolas Van Gijte en kreeg 4 kinderen. Relatief kort na hun huwelijk moeten de eerste plannen ontstaan zijn voor de bouw van een eigen huis dat in 1861 werd voltooid op een perceel dat grensde aan de landerijen dichtbij de molen. Mogelijks was de grond met een oppervlakte van $\frac{3}{4}$ bunder²⁰ in de ‘Sinningestraat’²¹ een huwelijksgeschenk van de molenaarsfamilie Clerebout. De architectuur van het huis is typerend voor de neoclassicistische stijl waarin pastoorijwoningen werden gebouwd op het einde van de 18de en begin 19de eeuw.

Molenaar Nicolas Van Gijte koesterde ook bestuurlijke ambities. Vanaf 1870 zetelt hij als voorzitter in de kerkfabriek van Tollembeek en verkreeg een mandaat als gemeenteraadslid. Mogelijks volgde hij zijn vader (?) D. Van Gijte op als kerkmeester. D. Va, Gijte ondertekende in 1849 het contract voor het nieuwe Cappuyns-orgel.

Onder het voorzitterschap van Nico Van Gijte werd de nieuwe kerk gebouwd in Neo-Gotische stijl. De werkzaamheden werden gestart in 1870 en werden 3 jaar later voltooid. Het orgel van Cappuyns, een laat 16de eeuws Mariabeeld, de 17de eeuwse doopvont en 18de eeuwse preekstoel met biechtstoelen werden gerecupereerd uit het oude Romaanse kerkje dat mogelijks uit de 13de eeuw dateerde.

Enkele jaren na de voltooiing van de kerk werd Nicolas Van Gijte aangesteld als burgemeester van Tollembeek²² en bekleedde het ambt van 1877 tot aan zijn dood in 1890²³. Hij volgde burgemeester Paul Nechelpuut²⁴ op die eigenaar was van het kasteel Heetvelde in Tollembeek²⁵.

FAMILIE VAN GIJTE: 2de generatie

– Belle époque –

Charles Louis Joseph Van Gijte (°1858), één van de vier kinderen van Nicolas Van Gijte-Clerebout, vestigde zich in 1879 als landmeter. Hij huwde met Celestina Roosens (1856-1918) en nam de molen over in 1883²⁶. In 1925 wordt hij nog steeds als molenaar vermeld²⁷.

¹⁹ Bron: molenechos.org. Foto zie M. Peremans plaat VI.

²⁰ Oppervlakte: 53a83ca + 41a48ca = 95a31ca. Dit komt overeen met 3 dagwanden of $\frac{3}{4}$ ^{de} bunder. (maatgeving naar Nijvelse voet) cfr. mijnpajottenland.com

²¹ Christian Popp, Kadastrale Atlas, nu Zeuningestraat genoemd

²² Peremans, p. 114 en 119

²³ Peremans p.136

²⁴ Ambtsperiode 1866-1870

²⁵ De heren van Heetvelde bouwden het kasteel in 1472 en bewoonde het tot 1854. Zie info over de heren van Heetveld in inventaris.onroerendergoed.be Waterkasteel in Oetingen. Peremans p.76 Wapenschild. Paul Nechelpuut was de laatste bezitter, nadien werd het afgebroken, p.78 verkoop aan B. Dero die het kasteel moderniseerde.

²⁶ Bron: www.molenechos.org; in een akte dd. 1896 wordt melding gemaakt van een ‘maalter’

²⁷ Louis Vangijte, eigenaar van de Fliettermolen (bron: Peremans?)

FAMILIE VAN GIJTE: 3de generatie – Interbellum–

De zoon van Charles en Celestina is Nestor Van Gijte (1888-1941) die in 1917 huwde met Maria Irma Simmelon (1892-1965)²⁸. Nestor was bediende (1911) en maalter (1917)²⁹. Mogelijks werd het huis door hem een eerste maal gemoderniseerd. Stukken krant uit 1929 werden teruggevonden onder het behang (en achter de raamkozijnen) in de linker benedenvoorplaats³⁰. Misschien dateerde de roze-marmeren schouw (verdwenen) met de Art-Déco tegels (bewaard) eveneens uit deze periode. In 1926 werden voor het eerst telefoonverbindingen aangelegd in Galmaarden met 10 aansluitingen voor Tollembeek³¹.

VERBOUWINGEN IN 1929

Er werden restanten van krantenpapier uit 1929 gevonden die tegen de muren van de linker beneden voorplaats waren gekleefd onder het behang (een stukje gedateerd krantenpapier is bewaard). Waarschijnlijk werd deze kamer voor het eerst behangen en was de ondergrond een kalkverf. Dateerden de schouw en de ventstertabletten in roze marmer samen met de Art Deco³² tegels in de schouw uit deze periode? De bruine moluretegels onderaan deden bij verwijdering in 1997 vermoeden dat deze aanpassing uit 1969 dateerde, in een ‘neo-Art-Deco’ stijl. Mogelijks werden in 1929 ook alle ramen aan de voorzijde vervangen door ramen met kleine ruitjes hoewel de hendels in aluminium eerder uit 1969 lijken te dateren. De rechter voorkamer is voorzien van een plafond in stukwerk, zo ook de kamer rechtsboven achteraan (mogelijks de slaapkamer van de ouders). Deze kwalitatievere uitvoering t.o.v. de ‘Unalite’-afwerking van de andere kamer uit 1969 doet vermoeden dat de plaasterbezetting van deze plafonds uit 1929 stamt.

Na de dood van Nestor in 1941 bleek er geen interesse voor opvolging van het molenaarsvak. In 1954 werd de molen verkocht aan Albert Hugo³³ en ingrijpend verbouwd, o.a. door de installatie van een dieselmotor als aandrijfsysteem. De kap met wiken werden verwijderd³⁴

²⁸ Een oude grafsteen werd teruggevonden in het bakovenhuis met opschrift: “*Ter nagedachtenis van / Theodore SIMMELON / echtgenoot van Melanie VLASSEN BROECK / gestorven te Thollembeek / Den 20 Arpil 1850 / aldaar overleden / Den 14 mei 1941*”. Wellicht was Theodore de vader van Irma Simmelon. Hij bereikte de gezegende leeftijd van 91 jaar.

²⁹ Nestor Van Gijte-Simmelon wordt in 1923 als molenaar vermeld (bron Peremans?)

³⁰ In 1995, Joris Potvlieghe.

³¹ Zie Peremans p.47

³² Art Deco periode 1920 - 1938

³³ Voordien werkte Albert Hugo op de Heetvelde watermolen die eigendom was van Emile Clerebout.

³⁴ Restanten van de wiken werden verwerkt in de zoldering van het rechtse bijgebouw en ter ondersteuning van een draagbalk in de schuur. Een molensteen werd teruggevonden onder het geplaveide pad van de straat naar de voordeur. De molensteen werd uitgegraven en in het dolemieten pleintje achter het atelier ingewerkt.

waarmee meteen ook het pittoreske silhouet verdween dat eeuwenlang het Tollembeekse landschap typeerde. Er werd een grote molensteen teruggevonden die was ingegraven ter hoogte van het hekwerk onder de kasseien van het paadje naar de voordeur. Na 1991 werd de molensteen uitgegraven en achter de schuur (atelier) in het dolemiet pleintje geplaatst.

Ook in 1954 werd de Zeuningestraat, die tot dan niet meer moet geweest zijn dan een eenvoudige zandweg met grind, voorzien van een betonnen verharding en verlichting³⁵. Anno 2024 werd deze betonnen verharding vervangen door asfalt maar de 70-jaar oude betonnen verlichtingpalen bleven bestaan. De afwatering werd gescheiden en op grotere diepte gelegd.

Weduwe Maria Simmelon overleefde haar man 25 jaar en bleef (wellicht samen met haar zonen Robert en Joseph) in het huis wonen tot haar dood 1965.

FAMILIE VAN GIJTE: 4de generatie

Na het overlijden van Maria Simmelon werd het perceel opgemeten³⁶ en in tekening gezet³⁷. Op verzoek van zonen Robert en Jozef Van Gijte werd het perceel opgesplitst in respectievelijk 'een deel weide van 53a83ca' en 'een deel huis-weide-tuin van 41a48ca'. Volgens het 'Proces Verbaal van Opmeting' werd Robert Van Gijte eigenaar³⁸. Zo werd familie Robert Van Gijte de 4de generatie die het huis bewoonde. Hij huwde met Suzanne Limbourg in 1935³⁹ en kregen twee kinderen, Jean-Paul en Martine. Het huis werd enkele jaren na de verdeling tussen Robert en Jozef Van Gijte in 1966 grondig verbouwd en gemoderniseerd. Zo getuigen enkele stukken krant uit 1968 en 1969 die gevonden werden achter chambrants, opgerold als isolatiemateriaal. Mogelijks werden de verbouwingen en modernisering aan het huis gefinancierd met de verkoop van 'het perceel weide'.

VERBOUWINGEN IN 1969: aanleg nutsvoorzieningen

- 1) Het paadje in kasseisteen aan de voorgevel van het huis werd afgedekt met gebroken blauwe hardsteen. Over het pad van de straat naar de voordeur en naar de schuur werd een brede strook grind gelegd⁴⁰.
- 2) De steenput werd tot op ca. 1 meter onder het grondniveau afgebouwd en met leistenen platen afgedicht. Vermoedelijk ontstond door het afbouwen van de steenput een verminderde tegendruk voor de fundering van het annex-gebouw (links) waardoor de voorgevel naar buiten is beginnen uitbuigen. (herstelling zie verder)
- 1) De installatie van een waterpomp werd gerealiseerd door een ondergrondse verbinding te maken naar de kelder waar de Storck-pomp was opgesteld. Als schacht voor de leiding door het huis werd verluchtungskoker gebruikt die loopt van voorgevel tot kelder.
- 2) Installatie van een elektriciteitskast en aansluiting op het net. De kast werd rechts naast de voordeur in de inkom tegen de binnenmuur geplaatst. De kabel vanaf de straat kwam bovengronds naar de voorgevel. Een aardingskabel liep onder de rechter voorplaats door de verluchtungskoker naar de kelder.
- 3) Plaatsen van centrale verwarming. Er werden gietijzeren radiatoren geplaatst in het hele huis en een verwarmingsketel in het bijgebouw links vooraan. De mazouttank links

³⁵ Verlichtingspalen en elektriciteit is een veronderstelling

³⁶ "Proces Verbaal van Opmeting" opgesteld door Robert Dero (meetkundig schatter) op 28-05-1966

³⁷ Tekening is bewaard

³⁸ dd. 12 december 1966, of was het volgens de verkoopsakte in 1991(?)

³⁹ Huwelijk 5 april 1935

⁴⁰ kiezelsteenjes

naast het woonhuis onder de grond (300 x 150cm = 5.000 liter, uitgegraven in...). De ketel en verwarmingselementen waren door vriestemperaturen gebarsten toen we het huis kochten in 1991. De buizen voor de verwarming van de benedenverdieping achteraan liepen in de kelder en waren verpakt in plaaster en met linnen omgeven.

- 4) De kamer centraal achteraan beneden werd vermoedelijk in 1969 als badkamer ingericht⁴¹. Er werd een deur geplaatst van deze ruimte naar de rechter achterkamer, gemaakt van zachter hout en plaatmateriaal. Het profiel van de deurkozijn verschilde ook van de originele kozijnen in de andere kamers. Deze werd na 1991 vervangen door een eikenhouten deur met kader en paneel. Tijdens het behangen van de rechter voorplaats zijn er sporen gevonden van een deuropening aan de linker zijde van deze kamer naar de centrale kamer achteraan.
- 5) De deur die de rechter voorplaats verbindt met de rechter achterkamer is eveneens uit een zachtere houtsoort gemaakt (zoals pitch pine). Deze is in 2024 nog aanwezig.
- 6) De deur van de rechter achterkamer naar het annex bestond uit een 'buitendeur' (vermoedelijk origineel gezien de overeenstemming tussen de afmetingen en het metselwerk) en een uit plaatmateriaal samengestelde (erg lage) binnendeur met isolerende functie. Beide werden na 1991 verwijderd en vervangen door een nieuwe eikenhouten deur.
- 7) De ramen van de voorgevel werden vermoedelijk al in 1929 vervangen door nieuwe eikenhouten ramen met kleine ruitverdeling. De oude ramen werden teruggevonden in de schuur en bewaard. De messing hendels van de originele ramen werden in... gerecupereerd en werden op de eikenhouten ramen geplaatst ter vervanging van de moderne aluminiumhendels uit 1969. De ramen werden voorzien van een kasement, oorspronkelijk waren er geen en het plaasterwerk liep schuin naar de ramen toe waardoor er meer licht binnenviel.
Aan de achterzijde werden in 1969 vier ramen vervangen: drie op de bovenverdieping en één op de benedenverdieping rechts. De raamverdeling bestaat uit twee scharnierende verticale delen en een vast bovenlicht. Het houtwerk is van mindere kwaliteit (houtsoort?), de handvaten zijn dezelfde als de oudere ramen aan de voorzijde (?).
- 8) In de originele voordeur werd in 1969 een rechthoekig kijkvenstertje gemaakt en daaronder een brievenbus. De voorzijde werd afgeslagen met een laag "Unalite" en een eenvoudige driehoekige lijst. De voordeur met het originele slot werd na de vervanging in de jaren 1990 bewaard boven de bakoven. Ze werd vervangen door een tweedelige eikenhouten deur waarboven een glaswerk in facetten werd aangebracht met halfronde boog.
- 9) In de rechter achterkamer op gelijkvloers is er een ingebouwd kastje waarvan de houtsoort (naaldhout) en het lijstwerk van de deurtjes lijkt te dateren van 1969.
- 10) De chambrants van de originele deuren waren onderaan vermoedelijk verrot en werden onderaan ingekort en aangevuld met een (breder) nieuw stuk.
- 11) In de linkse kamer op de bovenverdieping (waar nu de badkamer is) werd een (vermoedelijk nieuw) tussenschot geplaatst met verniste planchetten als scheidingswand. De deur is van zachthout met kozijn gemaakt en vermoedelijk uit 1969. Eenzelfde deur werd geplaatst aan de tegenoverliggende kamer rechts achter. Deze werd na 1991 verwijderd en vervangen door een nieuwe wand in plaatmateriaal. In het midden van deze (bad-)kamer zijn in de placher sporen te zien van vroegere stijlverbindingen voor een wand.

⁴¹ Voorzien van een bad en een lavabo waarboven een kleine elektrische boiler hing.

- 12) In bijna alle kamers werd een vals plafond aangebracht, gebruik makend van “Unalite”. De moederbalken die de voor- met achtergevel verbindt werden eveneens met “Unalite” bekist. Enkel de hall, de kamer beneden rechtsvoor en boven rechtsachter zijn met lattenwerk en plaaster van een dubbel plafond voorzien, mogelijks origineel als ontvangkamer en slaapkamer ouders uit 1861 of 1929.
- 13) Als alle vensterbanken in het woonhuis van eikenhout waren, zoals er één bewaard is in het rechter annex, dan werden deze in 1929 of 1969 vervangen door gepolijste blauwe steen. In de linkse voorkamer stond een schouwmantel van eveneens gepolijste blauwe hardsteen. Deze schouw werd na 1991 verplaatst naar de rechter voorplaats en vervangen door een nieuw gemaakte eikenhouten schouwmantel met ingewerkte spiegel. De schouw en venstertabletten in roze marmer van de rechter voorplaats werden na 1991 verwijderd en meegegeven met de vloerder.
- 14) Vermoedelijk werden de originele terracotta-vloeren in 1969 uitgebroken en vervangen door cementtegels. De inkom met grijs-wit motief in een kader, rechtsvoor en links-rechts achter met gespikkelde en geaderde rode tegels afgewisseld met gele cementtegels. Na 1991 werden deze uitgebroken en vervangen door eikenhouten plankenvloer op een roostering.
- 15) De houten vloeren van de volledige bovenverdieping werd waarschijnlijk in 1969 met “balatum” belegd.
- 16) Grondige verbouwingswerken werden uitgevoerd aan het rechtse bijgebouw/annex (vermoedelijk een varkensstal onderbouwd met aalput). Het dak werd vernieuwd waarbij de oude ‘Boomse’ pannen werden vernieuwd door modernere dakpannen met sluiting. Het houtwerk werd vernieuwd, voor de gordingsbalk werd een wiek gerecupereerd van de oude molen. Een tweede wiek werd gebruikt in de schuur (nu atelier) ter ondersteuning van een moerbalk. Deze balken lopen spits af en vertonen op regelmatige afstanden een rechthoekig gat. De bovenbouw van dit annex (het schuinlopend deel) werd hermetisch met ‘modernere’ bakstenen (zogenaamde ‘boerkes’ van 19 x 6,5cm met ‘slakken’) en hardere cement. Er werden 2 kleine getraliede verluchtingsraampjes gemaakt in de noord -en westzijde. De lentelen boven de raampjes zijn uitgevoerd in beton evenals de lenteel boven het toegangsluikje naar de zolder in de voorgevel. Dit laatste toegemetsd op... Het plafond bestaat uit prefab-beton/steen-platen rustend op twee I-profielen die steunen op betonnen draagbalken. In dit annex werd een toilet voorzien boven de bestaande aalput met toegangsdeur via de voorgevel. Het toilet werd verwijderd in 1994 bij het gieten betonnen vloer.

POTVLIEGHE – VANDEKERCKHOVE

Aankoop 1991

Na het overlijden van Robert Van Gijte in 1990⁴² werd het huis verkocht⁴³ aan Joris en Kathy Potvlieghe-Vandekerckhove⁴⁴.

⁴² † 28-04-1990

⁴³ Immobiliënverkoopster Mevr. Reyniers kocht het huis van Van Gijte op 10 september 1990 (bron: buurman Michel Thollebeek)

⁴⁴ De notariële akte werd verleden op 11 januari 1991 bij notaris Derkinderen. Hierin wordt melding gemaakt van de naam ‘Flietermolen’, hoewel ‘hoeve van de Vlietermolen’ correcter zou zijn geweest.